

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty:

w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 24,00
Miesięczn. 8,00
Za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 28,00
Miesięczn. 9,50

Kalendarzyk:

Piąt 9 I Marianny.
Sob. 10 I Agatora p., Wilh.
Niedz. 11 I Honoraty.
Pon. 12 I Arkadiusza męcz.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 4h.
TELEFON 28.

Piątek, dnia 9 stycznia 1920 roku

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne Biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda 36 i w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 2,50, za tekstem 35 fenigów, makrologi mk. 1,25 za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 15 fen za wyraz. Komunikaty mk. 2,50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zadrukiem 100 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

Niebywały sukces!

Ogólny zachwyt!

PRZY KOMINKU

z Wierą Chotodną, Połonskim i Maksimowym.

Ilustracja: orkiestra i śpiew.

73-1

Przedstawiciele Łodzi na froncie.

(Z wrażeń podróży z darami gwiazdkowymi dla „dzieci łódzkich“.)

Przed świętami Bożego Narodzenia zorganizował się Komitet, złożony z obywateli łódzkich, w celu wysłania darów dla żołnierza polskiego na gwiazdkę. Kwesta była przeprowadzona w całym mieście, a mieszkańcy bardzo chętnie poparli tak szlachetny cel i dary napływały w wielkiej ilości. Po kwestie urządzono zebranie, na którym zostali wybrani delegaci: ks. kapelan 28 p. p. strzelców kaniowskich, ks. Oleśński, Wład. Kotkowski i Antoni Pilchowski, którzy mieli zawieźć od polskiej Łodzi gwiazdkę dzieciom łódzkim, walczącym na froncie.

Dnia 21 grudnia 1919 roku dostaliśmy od p. generała Olszewskiego wszelkie papiery na wolny przejazd i zarazem wezwanie do ułatwienia nam komunikacji kolejowej. Tego samego dnia o godz. 9 min. 30 wagon nasz, w którym znajdowały się podarki, został przydzielony do pociągu osobowego, mającego komunikację z Warszawą. Przyjeżdżając do Warszawy o godzinie 1 w nocy, zwróciliśmy się do miejscowego komendanta dworca i okazując mu swoje papiery, prosiliśmy o przyłączenie naszego wagonu do pociągu, który ma być skierowany w stronę Wilna.

Komendant dworca poprosił nas o udanie się do O. K. T. W., gdzie mieliśmy dostać specjalne pozwolenie na dołączenie naszego wagonu towarowego do pociągu osobowego. Była to godzina 2 w nocy.

Mimo trudności, jakie z niewiadomych przyczyn robił nam dyżurny oficer por. Czemiński, który wbrew naszej uprzejmej prośbie, kazał wagon nasz przesać na towarową — Brzeską, dzięki uczynności oraz wyjątkowo życzliwej postawie komendanta dworca brzeskiego, p. Szeje, wyjechaliśmy w stronę Lidy o godz. 6 min. 30.

Po uciążliwej drodze, w której wagon nasz odczepiano i przyczepiano do coraz to innych pociągów, dojechaliśmy do Lidy 24-go grudnia, o godz. 12 po poł.

W Lidzie zatrzymano nas i ks. kapelan Oleśński zatelefonował do Sztabu Generalnego

w Wilnie, prosząc, żeby dane było rozporządzenie wysłania naszego wagonu jak najprędzej w stronę Wilna. Natychmiast to zostało wykonane tak, iż o godz. 12 w nocy, dnia 24 grudnia byliśmy w Wilnie, skąd samochodem udaliśmy się na miejsce postoju naszych zuchów.

Przyjęto nas tam bardzo życzliwie. Nastąpił obiad. Przy wspólnym stole rozmawialiśmy się opłakiw. Ja w imieniu mieszkańców m. Łodzi, zaś p. major Tabaczyński składał życzenia w imieniu swego pułku.

Na drugi dzień przystąpiliśmy do rozdawania podarków. Wesołe zapanaowało w sercach wszystkich. Nie tylko wielką radość sprawiły podarki, lecz również ten dowód panieży, ta świadomość, którą odczuwali żołnierze, iż mieszkańcy Łodzi nie zapomnieli o swych braciach na froncie.

Następnie pokazano nam sztandar 28 pułku strzelców kaniowskich. Ponieważ rozeszła się wiadomość, że sztandar 28 pułku strzelców kaniowskich został zdobyty przez wroga, przeto my, delegaci, zaznaczamy, że widzieliśmy na własne oczy, że sztandar znajduje się w pułku. Życie naszych żołnierzy-wojaków na froncie jest urozmaicone, mają swoje pogadanki, szkółki i zabawy. Brałszy udział w żołnierskich zabawach, w czasie których zaobserwowaliśmy serdeczne, wprost koleżeńskie współzycie między żołnierzami i oficerami, których tryb życia poza służbą jest wspólny i jednolity.

Przebyliśmy na froncie 4 dni. Nastroj wśród zuchów naszych jest wielce patriotyczny. Duch wojsk wspaniały, pełen rycerskiego animuszu.

Zegnano nas bardzo czule i proszono o wyrażenie słów gorącego podziękowania mieszkańcom polskiej Łodzi za pamięć, co najmniejszym skuteczniamy.

Gen. Evert na czele czerwonej armji.

Na czele wojsk bolszewickich na Syberji, które walczą przeciw Kołczakowi, stoi dawny generał carski gen. Evert.

Evert znany jest w Królestwie z r. 1914.

Był on wtedy dowódcą frontu zachodniego, który obejmował większą część Królestwa. Z podchodzenia Niemiec, był jednym z kilku „carskich” generałów, znienawidzonym zato wśród żołnierzy za bezwzględność i okrucieństwo. W pewnych okolicznościach rosyjskich uważano Everta za cichego sprzymierzeńca Niemców. Jemu też przypisywano winę klęski wojsk rosyjskich pod Łodzią, w październiku i listopadzie 1914 r. Z powodu przełamania frontu przez Niemców, omal nie dostała się do niewoli stu-tysięczna armja rosyjska z Mikołajem Mikołajewiczem na czele.

Obecnie ten wierny generał carski, przyjaciel Niemców i wróg Polaków — jest wodzem czerwonej armji.

Komisja Kulturalno - oświatowa.

Komisja Kulturalno-oświatowa przy Magistracie w Łodzi, pragnąc udostępnić szerokim warstwom ludności korzystanie ze źródeł wiedzy, otwiera dnia 20 stycznia r. b. Uniwersytet Powszechny. — Wykłady, prowadzone przez siły miejscowe i przyjezdne, obejmować będą następujące działy: humanistyczny (literatura i historia), przyrodniczo-geograficzny i polityczno-społeczny (nauka o Państwie, ekonomja, prawo). Wykłady odbywać się będą w godzinach wieczorowych (od 7 do 9) w lokalu byłych Kursów Pedagogicznych przy ul. Dzielnej № 44.

Przy Uniwersytecie uruchomione będą także Kursy dokształcające. — Kanclerz Uniwersytecie i Kursów dokształcających (Dzielna № 44) przyjmują zapisy codziennie od godziny 6-ej do 9-ej wiecz.

Kurs nauk na Uniwersytecie Powszechnym poprzedzą odczyty p. Stefani Bojarskiej, instruktorki oświatowej. Odczyty te wygłoszone zostaną w następującym porządku:

Sobota, dnia 10 stycznia o godzinie 7-ej wiecz. — „Dzieje Uniw. Ludowego u obcych i u nas”. Niedziela, dnia 11 stycznia o godzinie 4-ej po poł. — „Dzieje Domów Lud. u obcych i u nas”. Poniedziałek, dnia 12 stycznia o godzinie 7-ej wieczorem — „Dzieje Bibliotek u obcych i u nas”. Środa, dnia 14 stycznia o godzinie 7-ej wiecz. — „Dzieje teatrów Ludowych

w obcych i u nas". Czwartek, dnia 15 stycznia o godz. 7-ej wiecz. — „Sekretariat Oświatowy i ich sposób prowadzenia“.

Wstęp na poszczególne odczyty 50 fen., karta wstępu na cykl 1 mk. 50 fen.

Podziękowanie.

Składając najgorętsze podziękowanie Wszystkim, którzy tak licznie bez względu na różnice stanów, zapatrywali i wyznania przyjęli łaskawy swój udział w obchodzie 25-lecia mego kapłaństwa, z głębi wzruszonej duszy wołam słowa Pisma Św. „nie nam, nie nam, ale Imieniowi Twemu daj chwałę“. — Jako kapłan całe to uznanie, oddane mi przez wszystkie warstwy społeczeństwa Łódzkiego, składam u stóp Naszego Mistra, a jako Polak niósę to w dani ukochanej Matce — Ojczyźnie, przyrzekając tem gorliwiej służyć społeczeństwu, które tak hojnie nagrodziło nieudolnego, ale oddanego mu całym sercem pracownika.

Ks. prałat W. Tymieniecki.

KRONIKA.

— Rejestracja należących do służby wojskowej

a) Ministerjum zażądało od starostów, komisarza rządowego i naczelnika policji wydania polecenia, aby urzędy gminne (komisarjaty policji) do 15 bm. założyły księgi meldunkowe dla wszystkich osób, które dotąd nie pełniły służby wojskowej, a jednak w myśl ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej są obowiązane do tej służby.

Obowiązek meldowania się osób, wciągniętych do ksiąg meldunkowych, zostanie w najbliższym czasie unormowany drogą osobnego rozporządzenia wykonawczego, które przewidywać będzie sankcję karną za niestosowanie się do powyższego obowiązku.

— Dowództwo 2-go bataljonu.

Oficerowie i żołnierze 11 baonu 28 Łódzkiego pułku piech. strzelców kaniowskich tą drogą składają serdeczne podziękowanie Komitetowi „Matek Chrzestnych“ za pamięć i opiekę. Wszystkim pięknym Łódziankom ślemy najserdeczniejsze pozdrowienia z Litwy.

— Świadectwa czystości dla żołnierzy.

Zgodnie z żądaniem Ministerjum Spraw Wojskowych — kasy stacyjne przy wydawaniu biletów podróży będą żądały od żołnierzy dokumentów czystości, względnie zdrowia, bez których bilety nie mogą być wydawane.

— Pomiar planów ziemnych.

a) Magistrat zwrócił się do komendanta stacji lotniczej w Ławicy pod Poznaniem, z prośbą o pomoc w sprawie dokonania pomiarów planów ziemnych, które muszą być wykonane drogą fotografii napowietrznej. Byłby to pierwszy wypadek w naszym kraju zastosowania lotnictwa do celów nie wojskowych, lecz gospodarki municypalnej.

— Unormowanie płacy majstrów przedzielanych.

a) Po wzajemnym porozumieniu się Krajowy Związek przemysłu włóknistego w Łodzi i Stowarzyszenie majstrów fabrycznych ziemi Piotrkowskiej opracowały warunki pracy i płacy dla majstrów przedzielanych i wigonjowych, które przyjęte zostały przez fabrykantów. W myśl tych warunków każda przedzielana, której właściciel nie jest fachowcem, obowiązana mieć odpowiedzialnego majstra, wykwalifikowanego na zgrzeblarkach, w wyjątkowych wypadkach kierownictwo powierzone być może majstrówi na samoprzańnicach.

Wszyscy majstrowie pracują 8 godzin dziennie i podlegają kierownikami (majstrowi odpowiedzialnemu).

Wysokość płacy zależna jest od ilości uruchomionych zespołów. Płacę tygodniową dla majstrów odpowiedzialnych określono: do 2-ch zespołów Mk. 350, przy 3-ch zespołach Mk. 400, przy 4-ch i więcej zespołach Mk. 450.

Dla pozostałych majstrów — przy 2-ch zespołach Mk. 300, przy 3-ch Mk. 350, przy 4-ch Mk. 450 tygodniowo.

Wobec majstrów odpowiedzialnych i jedne-

go majstra na samoprzańnicach obowiązują wymówienie 3-ch miesięczne, wobec pozostałych 6-cio tygodniowe.

Umowa powyższa obowiązuje obie strony do d. 29 lutego 1920 roku.

— Konfederacja.

Tymczasowy Komitet Organizacyjny Polskich Zrzeszeń, w porozumieniu z Zarządami Stow. Polsk. Kup. i Przemysł. Chrześc. w Łodzi, Resursy Rzemieślniczej i St. Drobn. Kup. i Przemysł. Polskich w Łodzi, prosi członków i wyżej wymienionych Stowarzyszeń jak również członków Zrzeszeń, które zgłosiły lub zamierzają zgłosić przystąpienie do Konfederacji o łaskawe przybycie na zebranie w niedzielę 11 b. m. o godzinie 10 rano do sali Resursy Rzemieślniczej (ul. Kilińskiego 117) w sprawie wznowienia prac Konfederacji Polskich Zrzeszeń.

Po odbytem zebraniu zgromadzeni uładzą

się o godzinie 12 i pół w południe do Kościoła św. Krzyża na inaugurację nabożeństwo, które odprawi Ks. Józef Gogolewski i wygłosi okolicznościowe przemówienie.

Jednocześnie komunikujemy, że stałe w każdą niedzielę o 12 i pół w południe w kościele św. Krzyża, Ks. Józef Gogolewski będzie odprawiał nabożeństwo dla wyżej wspomnianych Zrzeszeń.

Tymczasowy Komitet Organizacyjny Konfederacji Polskich Zrzeszeń.

1) Zarząd Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi. 2) Zarząd Resursy Rzemieślniczej. 3) Zarząd Stowarzyszenia Drobnych Kupców i Przemysłowców w Łodzi.

— Z „Bratniej Pomocy“ w Radogoszczu.

Dla wygody członków zamieszkałych na ul. Zgierskiej róg Groszanka otworzony został sklep № 9.

O ratunek dla wygładzanej ludności miast.

Konferencja przedstawicieli miast z min. Śliwińskim.

a) Delegacja Zjazdu Związku Miast w Warszawie udała się do ministra aprowizacji, p. Śliwińskiego, celem omówienia sprawy aprowizacji większych ośrodków ludności. W skład delegacji wchodzi pp. Drzewiecki i Śliwiński (Warszawa), Federowicz (Kraków), Rzewski (Łódź), Chlamecz (Lwów), Michałski (Kalisz).

Podczas konferencji zwrócono uwagę zebranych na katastrofalny wprost stan aprowizacji w miastach. Bez przesady są one literalnie wygładzane, co powoduje wrzenie wśród ludności i stawia magistraty w bardzo trudne położenie. Pan Rzewski ilustrował swe przemówienie przykładami stosunków łódzkich i oświadczył, iż nie solidaryzuje się ze stanowiskiem Sejmu, domagając się natychmiastowego, choć spóźnionego, sekwestru.

Wśród ożywionej dyskusji p. minister Śliwiński zaznaczył, iż jest tylko wykonawcą Sej-

mu, wobec czego nie spada nań odpowiedzialność za całą politykę aprowizacyjną. Chce on być w stałym kontakcie ze Związkiem Miast i prosi o zakomunikowanie mu dokładnych norm spożycia ludności różnych miast.

Wczoraj Magistrat zawiadomił telegraficznie pana ministra, iż konsumpcja dzienna mąki w Łodzi wynosi 9¼ wagonów.

Podczas obrad delegacji pan Śliwiński zaznaczył, jeszcze iż pierwszą jego troską jest dostateczne zaprowiantowanie Warszawy, Łodzi i Zagłębia. Pierwszą rzeczą jest utworzenie rezerw w tych miastach. Najbliższy transport mąki amerykańskiej skierowany zostanie do Łodzi, jako rezerwa, z której wolno będzie korzystać jedynie za specjalnym zezwoleniem ministerstwa. Wydano dyspozycje skierowania do Łodzi ze Skalmierzyc stajonujących tam 50 wagonów zboża.

— O rysunkach.

W sobotę, d. 10 stycznia o godz. 6-ej i pół w lokalu Związku Nauczycieli Szkół Powszechnych Andrzeja 4 prof. Walenty Piaskowski wygłosi referat: „O rysunku w szkole powszechnej metodą nowoczesną“.

— Zabawa.

Na korzyść biblioteki parafialnej przy kościele św. Stanisława Kostki odbędzie się w sali Domu Ludowego przy ulicy Przejazd Nr. 34 w nadchodzącą niedzielę, dnia 11 stycznia, zabawa taneczna połączona z mnóstwem niespodzianek.

— Za paskarstwo.

a) Komisja sądowa przy Urzędzie Walki z lichwą i spekulacją w Łodzi skazała:

EWĘ EISMAN i JOSKA KLEINA — za spekulację tytunem i wyrobami tytoniowymi po 1000 marek grzywny lub 1 miesiąc aresztu; zaś BARKA NISENBAUMA za spekulację cukrem na 500 mk. grzywny lub 1 miesiąc aresztu.

— W uznaniu zasług.

Zaznaczamy, iż wzmianka, zamieszczona pod wyższym tytułem w numerze posiadłościowym nie dotyczy ani dra Koziolkiewicza, ani też urzędników magistratu. Została ona mylnie umieszczona w dziale kroniki miejscowej, miast w wiadomościach z Warszawy.

— Aresztowanie „opisowców“.

a) Policja aresztowała Nusena Bławata i G. Brodacza, którzy ukrywali się przed służbą wojskową.

Zatrzymanych odesłano do P. K. U. 28-go pułku piechoty.

— Kradzież przędzy.

a) Z fabryki Augustyna Ludwika niezamiennie złodziejce skradli 22 paczki przędzy surowej, wagi 242 funty, wartości 25 300 mk.

— Kradzież.

a) Z mieszkania W. Sejnejskiego, przy ul. Kilińskiego 45, skradono garderoby na sumę 25 000 mk.

— Sprostowanie.

Pan Józef Wąszewski złożył 505 marki a nie 500 jak mylnie wydrukowano.

Komunikaty.

Głoszenie.

Dnia 11-go stycznia o godz. 10 rano w lokalu Polsk. Zw. Zaw., ul. Główna 51, odbędzie się Nadzwyczajne Ogólne Zebranie członków cieśli, stolarzy i pokrewnych zawodów. Bez względu na ilość przybyłych członków posiedzenie będzie otwarte o godz. 11. O licznym i punktualnym przybyciu prosi ZARZĄD. 67 5

Warszawa.

Jak się dowiadujemy ze źródeł wiarygodnych, przybywa w tych dniach do Łodzi po 4 tygodniowym, nadzwyczajnym powołaniu teatr Marjona. Ostatnie sensacje Paryża i Warszawy p. „Narodowy ra...“ 82-1

— Kwartalne Zebranie Majstrów Szewskich.

Dnia 12 stycznia r. b. o godz. 5 po południu odbędzie się kwartalne zebranie Majstrów Szewskich w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 93.

Rano tegoż dnia o godz. 9 i pół odprawione będzie nabożeństwo w kościele Dobrego Pasterza. O liczne i punktualne przybycie uprasza Zarząd.

— Ofiarność rzemieślnika.

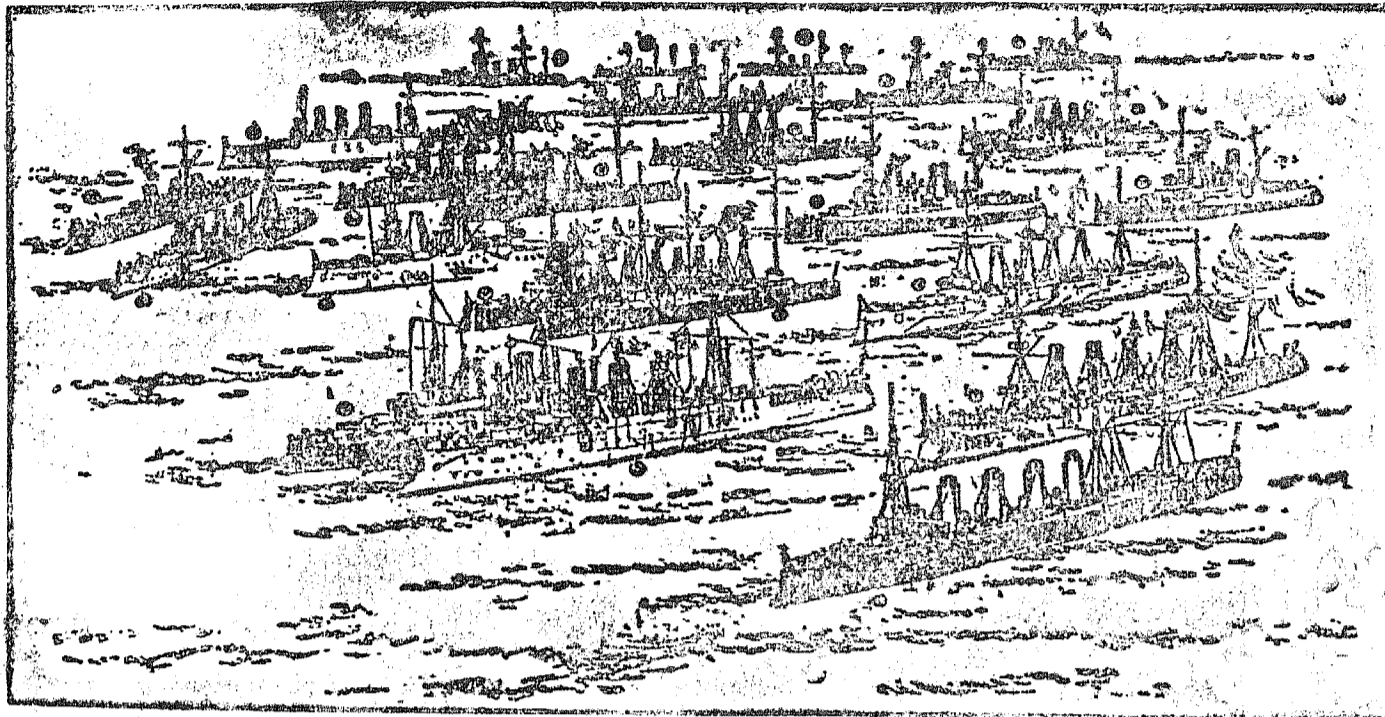
Przy herbatce na oplatku wspólnym Polakie Towarzystwo spółdzielcze na wniosek Marjana Woźniaka złożyło na ciepłą odzież dla żołnierza polskiego 121 marek i 50 fen., prócz tego p. Badocha, członek tegoż towarzystwa ofiarował 50 mk. Razem 171 mk. 50 fen.

Okręgowa Ekspedycja Sekcji Opieki Ministerstwa Spraw Wojskowych w Łodzi.

— Koncert Raut.

Staraniem Obywatelskiego Komitetu Opieki nad inwalidami, przy współudziale 5-ej Kadry Wojsk Kolejowych, odbędzie się koncert Raut w sobotę dnia 10 b. m. 1920 r. w sali Koncertowej przy ul. Dzielnej 13. W części koncertowej, jak już było zapowiedziane w prasie, wystąpią artyści Teatru Polskiego: p. Żukowska, p. Partner-Wisniewska i p. Puchalski. Tańce prowadzić będzie p. Lipiński, do których przegręwać będą orkiestry 5-ej Kadry Wojsk Kolejowych i Orkiestra inwalidów wojennych. Komitet zarządza w własnym zakresie, odbiere zapatrzone w mieście przeskaki buffet, do którego wyroby cukernicze dostarczy firma „Szaniawski“. Wstęp dla osób cywilnych tylko za zaproszeniem. — Dla wygody publiczności galerja otwarta. — Stroje wieczorowe.

Flota angielska na wodach bałtyckich.

Jak donoszą z Londynu, flota angielska, która spełniła już swoje zadanie na wodach bałtyckich, powróci z końcem bieżącego tygodnia do swojej podstawy operacyjnej.

Z KRAJU.

W sądzie okręgowym w Siedlcach zapadł wyrok, skazujący na 2 lata twierdzy Stefana Baranieckiego, członka P. P. S. i ławnika magistratu siedleckiego, oraz Słusznego członka rady miejskiej siedleckiej, oskarżonych przez prokuratorję o dążenie do obalenia istniejącej o ustroju państwowego, ujawnione na posiedzeniach rady miejskiej. Do skazanych zastosowano areszt bezwzględny.

Powstałe przed niedawnym czasem pismo „Nowa Polska” pod redakcją Wysloucha, przestało wychodzić z powodu braku papieru. Pisno to zamienia się narazie na tygodnik.

Nasz korespondent lwowski telefontuje: We środę o 6 wieczorem koło Kleparowskiego dworca kolejowego zapłonął wagon, w którym znajdowała się dynamomaszyna dla światła elektrycznego. Pożar powstał z powodu zapalenia się benzyny.

Dowództwo Okręgu Generalnego Łódzkiego.

Na zasadzie art. 21 „Dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych” D. O. Gen. przesyła poniższe sprostowanie dla zamieszczenia w najbliższym numerze, Kachinka, ppulk. Szef Sztabu.

W artykule „Rozwoju” (549) p. t. „Echa nadużyć w Intendenturze wojskowej” wspomniano między innymi, jakoby „dostawca Grünbaum” zamiast figurujących w księgach 270 000 mk. tytułem kaucji, złożył tylko 70 000 mk., mając możność rokowania obrotów pozostałą sumą; ułatwił mu to, jak stwierdzono, Gutman.”

W związku z powyższym ustępem Dowództwo Okręgu Generalnego stwierdza, że w księgach Intendentury kwota „270 000 mk. tytułem kaucji”, złożona jakoby przez dostawcę Grünbauma, wcale nie figuruje, co więcej zaś, — w księgach tych nie ujawniono nawet wogóle nazwiska jakiegos „dostawcy Grünbauma”.

W sprawie awansu ppor. Gutmana D. O. Gen. stwierdza, że ppor. Gutman w armii rosyjskiej pełnił funkcje urzędnika wojskowego od dn. 1 stycznia 1917 roku, w początkach zaś roku 1919 ukończył szkołę oficerów rachunkowych w Warszawie. Na zasadzie tych właśnie kwalifikacji drogą zupełnie zwykłą otrzymał ppor. Gutman w dn. 1 lipca 1919 r. awans na podporucznika rachunkowego.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzielnia 18).
Występy A. Fertnera.

Dzisiaj rozpoczyna gościnne występy na scenie naszej jeden z najpopularniejszych, a więc i najbardziej lubianych przez publiczność polską artystów Antoni Fertner, który jest przepysznym w każdej roli. Takim jest zawsze, czy to w roli kelnera w „Kawiarce”, wystawianej dzisiaj, czy też w roli Dicka w „Tajemniczym Dzemiście”, czego świadkami będziemy jutro.

Nowe prześladowanie żydów.

Za dowód, jak uciskani są w Polsce żydzi, pisze „Liberum Veto”, jaka krzywda dzieje się im na każdym kroku, — może posłużyć fakt następujący:

Do egzaminu dojrzałości, który się odbył w I gimnazjum państwowym w Stanisławowie w dn. od 6 do 10 ub. m. zgłosiło się ogółem 45 uczniów i uczennic, z tego 1 katolik, 3 greko-katolików (rusini), reszta, tj. 42 było wyznania mojżeszowego.

Nasuwa się pytanie, jaka może być przyczyna, że na 45 kandydatów zaledwie był 1 polak? Czyżby nie było w Stanisławowie i okolicy młodzieży?

Odpowiedź łatwa: jedni walczą za Ojczyznę, inni brak funduszy — pozostają tylko ci, którym mimo pogromów i prześladowań nieźle się powodzi.

Pierwsza flaga polska na Oceanie.

Dnia 3 b. m. przybył do Gdańska pierwszy polski okręt handlowy z Ameryki „Kościuszko”. Okręt zbudowany jest ze stali. Pojemność jego wynosi 7 tysięcy ton, a długi jest na 392 stóp. Zbudowany on był w czasie wojny na rachunek Anglii w dokach amerykańskich p. n. „Cap Loocaut”. Puszczony on został na wodę przed półtora rokiem.

W ostatnich czasach zakupiło go „Polsko-Amerykańskie Tow. Zegl. Morskiej”, składające się wyłącznie z Polaków, za półtora miliona dolarów. Jest on jednym z najlepszych okrętów transportowych, a szybkość jego wynosi 10 i 1/2 mili morskiej na godzinę. Okręt wypłynął z Filadelfji dnia 16-go grudnia r. ub., a do Gdańska przybył dnia 3-go stycznia. Chrzest okrętu odbył się Nowym Jorku.

Drogę przebył bez żadnego wypadku, tylko w kanale Kilońskim groziło mu niebezpieczeństwo ugrzęźnięcia na mieliźnie wskutek nieuwagi pilota niemieckiego, który okręt holował. Nie-

bezpieczeństwa uniknięto, dzięki pilnej uwadze oficerów Polaków. Kapitanem okrętu jest Polak, Kowalski, pierwszym oficerem Amerykaninem Braun, drugim Polak, Chojnacki Ludwik, trzecim Brychsen, Szwed, inżynierami są Polacy, pp. Kuszewski i Kotak. Załoga składa się z 47-iu ludzi, w tem 35-ciu Polaków.

Pol. Tow. Zegl. kupiło 4 dalsze transportowce. Nowe okręty noszą nazwy: „Wisła”, „Poznań”, „Kraków” i „Warszawa”. „Wisła” odpłynęła w połowie stycznia do Gdańska. Prasa Stanów Zjednoczonych, tak polska jak i amerykańska poświęciła wiele miejsca pierwszemu okrętowi polskiemu, pomieszczając obszerny opis uroczystości chrztu, poświęcenia ładunku, ilustrację okrętu i całej jego załogi. Na „Kościuszkę”, jak wiadomo przewieziono 12 lokomotyw, które będą zamontowane w warsztatach gdańskich. Montażem kieruje inżynier Polkowski z Warszawy.

Szczegóły rewolty ruskiej w Kamieńcu Podolskim.

(Od wt. korespondenta).

Lwów, 8 stycznia. W związku z podaną przez nas wiadomością o rewolcie ukraińskiej w Kamieńcu Podolskim, nasz korespondent lwowski podaje następujące szczegóły: Wskutek wykrycia spisków ukraińskich i nieyżyciwości a niekiedy wprost wrogiego stanowiska ludności do władz, aresztowano tam wielu Ukraińców. Dzienniki skonfiskowano.

Aresztowanych wywieziono do Dąbia i Łańcuta. Wśród zabranych rzeczy znajduje się także samochód prof. Ohlenki. Gdy oficerowie ruscy w Kamieńcu Podolskim dowiedzieli się o mającym nastąpić ich aresztowaniu, rzucili się do ucieczki. W pogoni za nimi kilku zostało zabitych, resztę zaś wywieziono.

Doszło również do nieporozumień z radą

miejską. Milicję ukraińską rozpuszczono, a na jej miejsce zorganizowano polską. Dla tej milicji zażądali Polacy utrzymania, na co rada miejska nie chciała zgodzić się.

Z tego powodu aresztowano prezesa rady Klimnika, ale na interwencję Ohlenki wypuszczono go. Krągą pogłoski, że został ponownie uwięziony. Przypuszczalnie nastąpi cały szereg aresztowań. W Kamieńcu wydano rozkaz zmiany napisów wszystkich na napisy w języku polskim.

W powiecie po wsiach po większej części spokój. Były w niektórych wsiach rozruchy, ale zostały zduszone.

Skonfiskowano kilka milionów karbowaniców.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 8-go stycznia (PAT.) Komunikat Sztabu Generalnego.

Front litewsko-białoruski: Na odcinku Połocka i w okolicy Pauli ożywiona działalność wywiadowcza i silna akcja artylerji. Oddziały nasze dokonały z przyczółka mostowego Bobrujska śmiałego wypadu. Po stoczeniu ciężkiej walki o wieś Skałki, osiągnęły dnia 6-go stycznia stację Szacilki (na linii kolejowej Kalinkowice — Złobin) i wykonawszy następnie poruczone im zadanie, zniszczyły most pod Szacil-

kami, wysadziły most betonowy pod stacją Żerdy, spaliwszy następnie znaczny tabor kolejowy, ołbrzymie zapasy drzewa i tartak, wróciły na dawne stanowisko, biorąc kilkudziesięciu jeńców i dwa karabiny maszynowe.

Na odcinku poleskim nasze oddziały w ślad dowódcze zajęły Skrygałów, zdobyły karabin maszynowy, poczem wróciły na dawne stanowisko.

Front wołyński: Odparto zwycięsko atak nieprzyjacielskie na Ostrówek, Kareń i Jurówka. Wzięto kilkunastu jeńców.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 8 stycznia. (PAT.) — Późny początek posiedzenia o godz. 4-ej m. 30.

Po odczytaniu interpelacji p. Daszyńskiego w sprawie propozycji pokojowej rządu Rosji o wieckiej, p. Perla w sprawie zamknięcia gazowni i braku mięsa w Warszawie i innych, marszałek Sejmu złożył imieniem Sejmu hołd amerykańskiej misji czerwonego krzyża.

Przystąpiono do porządku dziennego, to jest do ustawy o obywatelstwie polskim. Jako referent komisji przemawiał p. Głabiński oraz p. Grünbaum imieniem mniejszości przedłożył szereg poprawek umożliwiających przyznanie obywatelstwa tym osobom, które napłynęły do Polski przed ratyfikacją traktatu pokojowego i tłumaczył, że projekt komisji jest wynikiem błędnej interpretacji traktatu Wersalskiego.

Minister Wojciechowski wyjaśniał, że stanowisko komisji nie sprzeciwia się traktatowi i proponuje od siebie szereg drobnych poprawek, wobec czego p. Głabiński wniósł o odesłanie całego projektu z powrotem do komisji. Wniosek przyjęto.

Następnie Sejm większością głosów przyjął ustawę o zniesieniu ksiąg robotniczych, po czym przyjęto en bloc ustawę o polepszeniu doli emerytów nauczycieli, wdów i sierot po nich.

Projekt ustawy o zakazie wyrobów i sprzedaży napojów alkoholowych na wniosek rządu spadł z porządku dziennego.

Z pośród wniosków nagłych rozpatrywano także wniosek nagły Ministerjum skarbu w przedmiocie ustalenia relacji korony do marki i unifikacji waluty. Minister skarbu Grabski zaznaczył między innymi, że należy uchronić się przed dalszą zniżką i stworzyć polską walutę określoną w stosunku do kierowniczej wszechświatowej wartości, jaką jest złoto, opartą na realnych podstawach i wartościach, których w naszym kraju nie brak.

W przeciągu dwóch miesięcy od połowy października do połowy grudnia zakupiono w Warszawie za pół miljarda koron (Głosy: nie-słychane!).

Mówca prosi, aby Sejm przekazał wniosek jego komisji skarbowo-budżetowej i ażeby wniosek ten był jaknajprędzej przedłożony i załatwiony przez Sejm. Wniosek ustala relację pomiędzy marką a koroną na całym terytorjum państwa na 70 do 100.

Nagłość wniosku została przyjęta i sprawa odejście do komisji budżetowej.

Posiedzenie następnego jutro o g. 4-ej popołudniu.

Niemcy zgodzili się na dodatkowe warunki.

Wiedeń, 8 stycznia. — Z Paryża donoszą: Najwyższa Rada koalicyjna zatwierdziła treść pisma, skierowanego do delegacji niemieckiej w Paryżu, w którym stwierdza dojście do skutku porozumienia w sprawie zniszczenia niemieckiej floty w Scapa Flow.

Pismo to doręczy Clemenceau baron. Lersnerowi po wymianie protokołów. Sławi się ono,

że Niemcy mają wydać 192.000 ton doków okretowych.

W ten sposób usunięte zostały najważniejsze przeszkody ratyfikacji pokoju, która nastąpić może natychmiast, skoro tylko będą ukończone prace przygotowawcze, a to może stać się jeszcze pod koniec bieżącego tygodnia.

Rzeź 40.000 żydów.

Szczegóły o masowych pogromach na południu Rosji.

Kraków, 8 stycznia. — Na całym południu Rosji ze wszystkich wsi i miasteczek dochodzą wiadomości o masowym mordowaniu żydów, połączone z rabunkiem, z gwałceniem dziesiętnych i kobiet, nie wyłączając starszynek 60-letnich i 10-letnich dzieci, trupy których po zamordowaniu i znęcaniu się wyrzucano do stepów.

Wyrznięto już przeszło 40.000 żydów, a mówią, że to tylko początek, że prawdziwy mord rozpocznie się dopiero później.

Oto parę liczb, które przytacza „Komitet pomocy dla ofiar pogromu“, zorganizowany przez rosyjski „Czerwony Krzyż“ (który naturalnie nie przytacza danych o pogromach, dokonanych przez bandy armji ochotniczej).

Petrurowcy urządzili 128 pogromów z ogólną liczbą zainicjowanych 15.000 osób. Bandy Sokołowskiego (Rajomyśl, okolice Żytomierza) — 62 pogromy, 3.000 zabitych. Bandy Zielonowo — 15 pogromów, 2.000 zabitych. Bandy Struka (okolice Czernobyla) — 15 pogromów, 1.000 zabitych. Bandy Sokołowa (Humań, Skwirra) — 38 pogromów, 2.000 zabitych. Bandy Grigorjewa — 40 pogromów, 500 zabitych. — Inne bandy — 16 pogromów, 1.000 zabitych. Wojska sowieckie — 13 pogromów, 500 zabitych.

Wszystko to są liczby sprawdzone przez komisje specjalne i protokołarnie stwierdzone.

W Kijowie rozgromiono całe ulice — Waselkowską, Kuznieczną, Marino-Błagowieszczaińską, Basejną i szereg innych.

Zagadnienia polityki polskiej.

Minister Spraw Zagranicznych p. Patek powróci z Paryża do Warszawy d. 15 b. m.

Na dziś, z inicjatywy posła Witosa, zwołana została zebranie posłów z Małopolski w sprawie relacji walutowej między marką a koroną.

Posłowie z Małopolski proponują, aby relacja ta nastąpiła w stosunku 100 do 80 lub 85.

Na sobotę zapowiedziany został do Warszawy przyjazd delegatów dyrekcji kolejowej poznańskiej w sprawie przejęcia kolei wielkopolskich przez Ministerjum komunikacji.

W poniedziałek przyszły, na posiedzeniu Rady Ministrów — omawiana będzie sprawa podwyższenia płac urzędnikom państwowym oraz unormowania godzin pracy.

Kapitan sztabu generalnego, Henryk Pomazański, został mianowany majorem sztabu Ce-

neralnego i zastępcą Szefa Sztabu Dowództwa Okręgu Generalnego Poznań.

Podpułkownik Intendentury, Aleksander Litwinowicz, został mianowany Szefem Departamentu Gospolarnego; ma or Intendentury, dr. Roman Górecki — zastępcą Szefa Departamentu Gospolarnego; podpułkownik Sztabu Generalnego, Franciszek Kleberg — zastępcą Szefa Departamentu L. M. S. Wojsk.

W tych dniach ma powrócić do Warszawy gen. Henrys. Jak się więc okazuje, myśl mianowania na jego miejsce gen. Mordacqa została zaniechana ostatecznie.

Kandydatami na wojewodów w Galicji są pp.: Włodzisław Tetmajer (Kraków), Tarnowski (Przemysł), Skarbek (Lwów) i Cieński (Tarnopol).

Denikiński organ „Utro Rossiji“ donosi: Rząd polski zawarł z armją Denikina umowę militarną, na mocy której wojska polskie mają podjąć ofensywę przeciw bolszewikom, póść na Kijów i nie dopuścić do dalszych postępów armji czerwonej.

Zajęcie Żytomierza

(Od własn. koresp.)

Lwów, 8 stycznia. Rozeszła się tutaj pogłoska, że armja polska zajęła Żytomierz. Koła wojskowe w tej sprawie zachowują jednak milczenie.

Dookoła zajęcia Dynaburga.

(Od własnego korespondenta.)

Wilno, 8 stycznia. Oprawiono tu w kaplicy Ostrobramskiej nabożeństwo dziękczynne z powodu zdobycia Dynaburga. Równocześnie w Rydze została urządzona olbrzymia manifestacja z racji tego zwycięstwa.

Dowódca wojsk litewskich wygłosił do przedstawicieli wojsk polskich, kpt. Łyszczowskiemu, gorące przemówienie, które zakończył okrzykiem na cześć Naczelnika Państwa.

Kowno, 8-go stycznia. Naczelny komendant wojsk litewskich, gen. Latuka, podał się do dymisji. Powodem tego były zarzuty, stawiane przez Tarybę, że nie umiał uprzeczyć ataku wojsk polskich na Dynaburg.

W związku z tem spodziewane jest przesilenie w łonie Taryby litewskiej.

Pogłoski o okupacji Ukrainy są coraz uporczywsze.

(Od własnego korespondenta.)

Lwów, 8 stycznia. Ukraiński „Woerod“ donosi, jakoby już było rzeczą zadecydowaną, że Polska okupować będzie całą Ukrainę aż po Dniepr. (Byłoby to potwierdzeniem podanej przez nas wczoraj wiadomości. Przyp. Red.)

Przed przejęciem obszarów polskich.

Gdańsk, 8 stycznia. (PAT.) Generalnym komisarzem niemieckim, który ma dopilnować przekazania administracji cywilnej w przypadającej Polsce części okręgu Kwidzińskiego, mianowicie: w obszarze powiatu i miasta Grudziądz mianowany został landrat Gutter z Grudziądz. Państwowy niemiecki komisarzem dla strzeżenia interesów publicznych w przypadającej Polsce części okręgu Kwidzińskiego mianowany został starszy rada rządu Werner z Kwidzyna.

Berlin, 8 stycznia. (PAT.) Rokowania niemiecko-polskie w Paryżu doprowadziły do porozumienia w sprawie umowy o przyjęcie administracji. Narady w kwestji przewozu wojsk i nad polskimi propozycjami co do umowy gospolarnio-finansowej odbywały się wczoraj w dalszym ciągu.

Paryż, 8 stycznia. (PAT.) Międzynarodowa komisja pod przewodnictwem Leronia obradowała z przedstawicielami Niemiec w sprawie przejęcia ziem plebiscytowych. Onawiano też sprawę przewozu wojsk do Gdańska i Kłajedy pod kontrolą państw koalicyjnych. Przedstawicielem Niemiec był baron Lerchenfeld.

Przygotowania.

Lublin, 8 stycznia. (PAT.) Przygotowania do przyjęcia Naczelnika Państwa, który przyjeżdża w niedzielę do Lublina, są w pełnym toku. Na czele komitetu zarządzającego przyjęciem, stoi wiceprezydent miasta, p. Dylewski.

Jeńcy i zakładnicy z Moskwy w Warszawie.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 8 stycznia. Przybyła tutaj grupa zakładników i jeńców polskich z Moskwy, wypuszczonych przez bolszewików na zasadzie umowy, zawartej ostatecznie. Przybyło ich około 200. Są oni umieszczani chwilowo w barakach na Powązkach.

Głos australijskich Polaków.

Warszawa, 8 stycznia. (PAT.) Do pana prezydenta ministrów Skulskiego nadeszła ze Sydney w Australji następująca depesza: „Doroczny zjazd Polonii polskiej nagorączającej żądania Polaków co do wcielenia wschodniej Galicji, Śląska i Prus zachodnich do Polski i co do przyznania Polsce wolnego dostępu do morza.“ (Generalny konsul)

Pamiętajcie o żołnierzach polskich!

Po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu d. 7/1 1920, o godz. 9 i pół rano, mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, syn, brat, szwagier, zięć, opatrzony św. Sakramentami, przetrzywszy lat 47

ś. † p.

98 1

Józef Koszyk

Wyprowadzenie drogiego nam zwłoka nastąpi w sobotę o godzinie 5 i pół po poł. z domu żałobcy w Zgierzu, róg ul. Wysokiej i Zakręt na cmentarz miejscowy. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w Zgierzu w poniedziałek d. 12 stycznia, o godz. 9 i pół rano. Na smutne te obrzędy zaprasza żałobna rodzina z dziećmi

W dniu 7 stycznia r. b. zmarł

ś. † p.

JÓZEF KOSZYK

długoletni kierownik wykończalni naszego Towarzystwa

W zmarłym tracimy sumiennego, zdolnego i oddanego sprawom Towarzystwa współpracownika, pamięć o którym na zawsze zachowamy.

Zarząd Tow. Akc. Man. Baw.
Lorentz i Krusche w Zgierzu.

72 1

Z powodu śmierci

ś. † p.

Mieczysława Szrocińskiego

se. deczne współczucie wyrażają rodzinie

Koledzy klasy V-ej
Gimn. Filol. P. A. Zimowskiego.

78

Dnia 10 b. m., t. j. w sobotę, w drugą bolesną rocznicę śmierci najukochańszego, jedynego naszego syna i brata

ś. † p.

GUSTAWA GRUNA

odbędzie się w kościele Św. Krzyża, o godz. 10 rano, żałobne nabożeństwo, na które zaprasza krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych, żałobna rodzina

68 1

RODZINA.

Zakusy bolszewickie w Ameryce udaremniono.

Planowano obalenie rządu i ogłoszenie republiki Sowieków.

Nowy Jork, 8-go stycznia. (PAT.) Minister sprawiedliwości ogłosił wyjaśnienia w sprawie aresztowanych komunistów i anarchistów. Ogółem aresztowano 4116 komunistów i innych rewolucjonistów.

Aresztowania trwają w dalszym ciągu. 2600 z pośród aresztowanych już wydano, a resztę osadzono w barakach na Elias Island. Z pism znalezionych przy uwięzionych wynika, że komuniści utrzymywali najściślejszy kontakt z komunistami rosyjskimi, a celem ich było obalenie gwałtem rządu amerykańskiego i ogłoszenie republiki Sowieków. Chciano szczególnie wyzyskać ostatnie strajki robotników kolejowych

i stalowych dla wywołania rewolucji. Pisma ulotne w ogromnej ilości drukowane były w Koppenhadze.

Waga, 8 stycznia. (PAT.) Z Nowego Jorku donoszą o dalszych aresztowaniach żywołów skrajnych. Policja stwierdziła niezbiecie, iż istniał spisek bolszewicki, który między innymi miał na celu zniszczenie handlu wszechświatowego, a to przy pomocy sfałszowanych banknotów koalicyjnych. Fabryka tych banknotów istniała w Moskwie. Wedle zeznań uwięzionych fabryka wydrukowała już banknotów na setki milionów, a miano je za pośrednictwem specjalnych agentów puścić w obieg po całym świecie.

Zniesienie stanu oblężenia w Poznaniu.

(Od wł. korespondenta.)

Poznań, 8 stycznia. W dniach najbliższych zniesiony tu zostanie stan oblężenia.

Pół ryb dla Polski.

(Telef. od własnego korespondenta.)

Warszawa, 8 stycznia. Minister aprowizacji, Sliwiński, zakupił w Gdańsku dwa statki motorowe oraz osza statków w Koppenhadze dla pół ryb.

Około 13 stycznia Górny Śląsk zajmą wojska koalicji?

(Od własnego korespond.)

Sosnowiec, 9 stycznia. W kołach górnośląskich opowiadają, że około 15 bm. Górny Śląsk będzie zajęty przez armię koalicyjną.

Kwatermistrzowie rozpoczęli już pracę przygotowawczą. Prace tę powierzyła koalicja pułkownikom strzelców górnośląskich.

Niemcy rozpoczęli od pewnego czasu jak na dalej idącą politykę ugodową wobec ludności polskiej, a nadto syją milionami na agitację.

Skład korpusu okupacyjnego.

(Od naszego korespondenta.)

Wrocław, 8 stycznia. W Katowicach czynione są przygotowania dla rozmieszczenia angielskiego korpusu okupacyjnego, który ma w tych dniach przybyć na ośtar piebiscytowy. Składa się on ze sztabu dywizji, 16 baonów piechoty, pułku kawalerii i dwóch oddziałów artylerji, razem w silę 21,000 ludzi.

O walutę w Gdańsku.

(Od własnego korespond.)

Gdańsk, 8 stycznia. Ze sfer miarodajnych donoszą, iż między przedstawicielem m. Gdańska a Anglią toczą się rokowania w sprawie wprowadzenia tam waluty, gwarantowanej przez Anglię.

Dnia 10 stycznia nastąpi ratyfikacja pokoju.

Wiedeń, 8 stycznia (wł.) Przewodniczący niemieckiej delegacji pokojowej w Paryżu powiadomiony został o formule w sprawie wydania materiałów okrętowych.

Układ został ostatecznie z Niemcami zawarty.

Wymianę protokołów ratyfikowanych wyznaczono na sobotę, 10 stycznia po południu.

Nowa zwłoka.

Paryż, 8 stycznia. (PAT.) W ostatniej chwili postanowiła Rada Najwyższa, że wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nie nastąpi w sobotę, lecz w poniedziałek.

O prezydenturę Clemenceau.

Paryż, 8 stycznia. (PAT.) Według zgodnych informacji dzienników tutejszych, jeżeli Clemenceau nie postawi swej kandydatury na prezydenta Rzeczypospolitej, wówczas grupy członków senatu i Izby postawią jego kandydaturę i będą za nią głosować. „Journal” twierdzi, że Clemenceau otrzyma większość.

Uznanie Estonji przez Sowdepę.

Moskwa, 8-go stycznia. (PAT.) Rada komisarzy ludowych uznała oficjalnie niepodległość Estonji.

Niestety...

(Od wł. korespondenta.)

Wiedeń, 8 stycznia. Dzienniki donoszą, że pogłoski o zamordowaniu Trockiego okazały się niestety, nieprawdziwe.

Sowiecka Ukraina w ramach Rosji sowieckiej.

Wiedeń, 8 stycznia. (wł.) Z Bukaresztu donoszą: W Kijowie odbył się zjazd republikanów sowieckich i republikanów ukraińskich. Omawiano tam między innymi sprawę utworzenia Ukrainy sowieckiej w ramach sowieckiej Rosji.

Petururowy o sojusz z Bolszewikami.

Wiedeń, 8 stycznia. Z Moskwy donoszą iskrowo: Do Poltawy przybyła deputacja oddziału Petlury pod dowództwem Meleszki, który połączył się z bandą Machny, proponując sojusz z armią czerwoną. Bolszewicy godzą się na sojusz pod warunkiem, że Petlururowy wstąpią do armji czerwonej, inaczej pertraktacji nie zaczną.

„Ukrainca” wyrzeka się Petlury.

Lwów, 8 stycznia. „Hromadzka dumka” dowiadyje się, że b. premier Mazepa zerwał wszelkie stosunki z Petlurą. Kurjerzy Petlury powrócili do Warszawy bez odpowiedzi.

Tajemnica egzekucja w Petersburgu.

Polityczna afera sensacyjna ogromnie zajmuje obecnie uwagę Rosji sowieckiej. Książę Wiazemskij, szwagier komisarza rządu Urickiego został na mocy doradczego sądu z rozkazu Trockiego rozstrzelany.

Przyczyna rozstrzelania księcia jest niewiadomą. Tajemnicza ta sprawa tem większe sprawia wrażenie, że książę Wiazemskij zajęty był w służbie rządu Sowieków i był znanym agentem prowokatorem, denuncjującym kontrrewolucyjnych oficerów.

Dziś
i dni następnych.

Kino „**Nowości**” Teatr
Piotrkowska róg Głównaj (dawniej OAZA).

Dziś
i dni następnych.

Pierwszy oryginalny obraz ze złotej serii B-ci Pathé w Paryżu

MATER DOLOROSA

(BOLEJĄCA MATKA)

wzruszający dramat z piękną francuską **EMMĄ LYNN** w roli głównej.

NAD PROGRAM: Arcywesola farsa w 2-ch częściach

Maks Linder i dwie amerykanki

ANONS: Od 15 stycznia

MARSYLJANKA

81n2

OGŁOSZENIE.

Wobec zupełnego wyczerpania się zapasów węgla i nienadejścia świeżych transportów, zawiadamia się niniejszym wszystkich pracowników fabryki, że o ile do soboty, dnia 10-go stycznia r. b., nie otrzymamy węgla, od poniedziałku, 12-go b. m. wszystkie oddziały fabryki przestają być czynne i uruchomione będą po otrzymaniu spodziewanych transportów, o czym nastąpi osobne ogłoszenie.

Zatrudnionych jest 1200 robotników.

J. Wolczyński

dyrektor fabryki Tow. Akc. I. K. Poznańskiego
w Łodzi.

Dnia 8 stycznia 1920 r.

84—1

Łódź, dnia 6 stycznia 1920 r.

OGŁOSZENIE.

Brygada I Urzędu Śledczego Ekspozytury w Łodzi przy ul. Kilińskiego 65 ogłasza, iż okazynie przy dokonywaniu rewizji w domu przy ul. Rokicińskiej znaleziono niżej wymieniony towar, pochodzący rzekomo z kradzieży, a mianowicie:

Roszkę madapolamu, 2 resztki towaru włóczkowego koloru kremowego, 1 reszkę na suknię w czarno i białe kratki, reszkę barchanu białego i reszkę towaru w czarno i białe kratki na bluzkę.

Wzywa się osoby, u których wyżej wymieniony towar został skradziony, celem odbioru takowego, po złożeniu niewątpliwych dowodów własności powyższego towaru.

W. z. Komendant I Brygady.

Narodowa Organizacja Kobiet Polskich

ul. Andrzeja № 3, I p.

69 1

w dziale pośrednictwa pracy poleca:

biuralistki i maszynistki, bony sklepowe, szwaczki, gospodynie zawodowe, służące stałe i przychodnie.

Poszukuje się nauczycielki do 7-letniej dziewczynki z muzyką na wies.

Prosimy tak pracodawców jak i pracowniczki o zgłaszanie się codziennie od godz. 5^{1/2}, do 9^{1/2}, wieczorem. ZARZĄD.

Dr. Fr. Koziółkiewicz

Dzielnia 40,

z powodu niezdrovia przerywa przyjęcia chorych do pierwszego lutego b. r. 66

Dr. med. Z. Golc

choroby skórne i weneryczne
godz. przyjęć od 11 — 12 i pół i od 5—7 i pół w., w niedziele i święta od 10—1-ej

UL. ANDRZEJA № 3. 64 14

Dr. med.

Stefan Kleniewski

ordynuje w chorobach płuc, krtani, gardła, nosa i uszu od 5 do 7 g.

Mawrot 17

róg Sienkiewicza. 15 2

Księgarnia polska

„**Płomyk**”

Rokicińska 93.

Przyjmuje prenumeratę i ogłoszenia na „Rozwój”. Tamże do nabycia podręczniki szkolne-materiały piśmienne. Beletrystyka. Prenumerata pism. 0—4

KUPUJĘ używane FIS-HARMONJE oraz wszelkie instrumenty muzyczne, używane i zepsute GRAMOFONY i płyty patefonowe; polamane zamieniam na dogodnych warunkach na nowe. 80nc2

A. KLINGBEIL, Łódź, Piotrkowska 150
Skład Instrumentów muzycznych.

Stowarzyszenie

Wzajemnej Pomocy Odlewników

prosi swoich członków o przybycie dnia 11 b. m. punktualnie o godzinie 10 rano do Rezerwy Rzemieślniczej przy alcy Kilińskiego № 117 dla zatwierdzenia opracowanego nowego cennika. ZARZĄD. 70 1

Potrzebny zaraz młody, zdolny pracownik biurowy

do kantoru fabrycznego miejscowej apretury i farbiarni Ci, którzy pracowali już w takim interesie, mają pierwszeństwo.

Oferty proszę pod A. A. do adm. „Rozwoju”. 74 1

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

AAAA Meble solidne, całkowite urządzenia oraz pojedyncze sprzedaje najtaniej Skład Mebli Kilińskiego i Cieślińskiego. Piotrkowska № 69, I piętro. W niedziele od 2 do 6 otwarto. 27—5

AAA Meble różne wyprzedam tanio. Łóżka, materace, szafy, bielizniarki, stół, krzesła, otomane, garnitur mebli, leżanki, figury. Piotrkowska 231, m. 4 II piętro, front. 112—P. 231

AAA Meble sprzedaje tanio A. A. Piotrkowska 107. Przechadzki. 103—7

A Meble nowe i używane A. sprzedam Piotrkowska 56. Kaczorowski 1005—uwaga

Wspólnika poszukuje z 100,000 markami bez ryzyka DO PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO ZYSKI PEWNE.

Zgłoszenia piśmienne proszę składać w „Rozwoju” pod „Przemysł Metalurgiczny”. 76 3

